

VALSTYBINĖ SAUGOMŲ TERITORIJŲ TARNYBA PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

IŠVADA DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO IR VERTINIMO VALSTYBINEI SAUGOMŲ TERITORIJŲ TARNYBAI PRIE APLINKOS MINISTERIJOS PAVALDŽIOSE DIREKCIJOSE

2020-09- 14

VILNIUS

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – Tarnyba) atliko pavaldžiose įstaigose (toliau – Direkcijos) korupcinio pasireiškimo tikimybės vertinimą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Korupcijos prevencijos įstatymo (toliau – Įstatymas) 6 straipsniu, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, Valstybės ir savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybių įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020 m. liepos 22 d. įsakymu Nr. D1-442 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos ir jos valdymo sričiai priskirtų biudžetinių įstaigų, valstybės įmonių ir viešųjų įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, vertinimo ir motyvuotos išvados rengimo tvarkos aprašo ir veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, sąrašo patvirtinimo“.

Direkcijų veiklos sričių, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymą ir vertinimą atliko Teisės ir personalo skyriaus vyriausioji specialistė Renata Sochacka.

Analizuotas 2019 m. sausio 1 d. – 2020 m. rugpjūčio 31 d. laikotarpis.

Tyrimas atliktas dokumentiniu būdu, formaliuoju ir palyginimo metodais, peržiūrint Lietuvos Respublikos įstatymus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus, aplinkos ministro įsakymus ir kitus teisės aktus. Pokalbiuose su Direkcijų vadovais buvo aptartos problemos viešųjų ir privačių interesų srityje, svarstytos galiojančių teisės aktų tobulinimo ir taikymo praktiniame darbe galimybės.

Tarnyba, direktoriaus 2020 m. rugpjūčio 3 d. įsakymu V-85 „Dėl saugomų teritorijų direkcijų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, sąrašo patvirtinimo“, nustatė Direkcijų veiklos sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė.

Direkcijų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, vertinimas buvo atliktas viešųjų ir privačių interesų derinimo srityje.

Minėtoje srityje vertinta:

1. Ar šioje veiklos srityje yra laikomasi įstatymų, kitų teisės aktų, ar priimti visi teisės aktai būtini įstatymų ir įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų įgyvendinimui;
2. Ar juose nustatyta sprendimų priėmimo, veiksmų atlikimo tvarka yra skaidri, t.y. ar juose įtvirtinti sprendimų priėmimo principai, aiškūs kriterijai, sprendimo priėmimo terminai, sprendimus priimatys subjektai, aiškiai apibrėžti jų įgaliojimai, atskirtos sprendimų priėmimo ir kontrolės funkcijos, nustatyta sprendimų apskundimo tvarka ir kt., ar ši nustatyta tvarka pakankama, ar ji nesuteikia per daug įgaliojimų darbuotojams veikti savo nuožiūra, ar joje nėra perteklinių reikalavimų;
3. Ar įtvirtinti vidaus kontrolės sistemos funkcionavimo pagrindai, ar veiksmingai funkcionuoja vidaus kontrolės sistema ir kt.

Siekiant įvertinti korupcijos pasireiškimo tikimybę pavaldžiuose Tarnybai direkcijose viešų ir privačių interesų derinimo srityje, buvo analizuoti ir vertinti šią veiklos sritį reglamentuojantys teisės aktai, t.y. Direkcijų viešųjų ir privačių interesų aprašai ir dovanų teisinis reguliavimas.

Analizės rezultatas

Direkcijose korupcijos pasireiškimo tikimybė atlikta – viešųjų ir privačių interesų derinimo srityje, vadovaujantis Tarnybos direktoriaus 2020 m. rugpjūčio 3 d. įsakymu Nr. V-85 „Dėl saugomų teritorijų direkcijų veiklo sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė“.

Įstatymo 22 str. 1 d. 2 p. numato, kad atitinkamų valstybės ar savivaldybių institucijų, įstaigų vadovams ar jų įgaliotiems atstovams yra pavedama kontroliuoti kaip laikomasi įstatymo nuostatų. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad institucijoms yra suteikti įgaliojimai savarankiškai priimti tam tikrus administracinio reglamentavimo sprendimus.

Pažymima, kad 32 iš 33 Direkcijų pasitvirtino Direkcijos darbuotojų viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų laikymosi bei kontrolės vykdymo tvarkos aprašus.

Direkcijose viešųjų ir privačių interesų derinimo valdymas organizuojamas remiantis aprašais, kurie padeda darbuotojams, turintiems administravimo įgaliojimus, identifikuoti galimas viešųjų ir privačių interesų konfliktų sritis ir laiku atlikti Įstatyme numatytas prievoles (nusišalinti, neatlikti ar atlikti tam tikrų veiksmų ir kt.). Aprašuose pakankamai detalai reglamentuota privačių interesų deklaravimo tvarka (pateikta privačių interesų deklaravimo proceso schema bei jos aprašymas), numatytos tiesioginių vadovų ir atsakingų darbuotojų (atitikties pareigūnų) pareigos ir atsakomybė bei elgesio rekomendacijos darbuotojams, numatytos prievolės ir kiti apribojimai bei draudimai interesų deklaravimo srityje reglamentuota dovanų politika Direkcijose. Prie aprašų taip pat patvirtintos šios dokumentų formos; pasižadėjimas saugoti asmens duomenų paslaptį, pranešimas apie nusišalinimą, sprendimas apie nusišalinimą. Su aprašais supažindinami visi nauji darbuotojai, turintys administravimo įgaliojimus. Direkcijose patvirtinti privačių interesų deklaracijas teikiančių darbuotojų sąrašai, direkcijų vadovų įsakymais skiriami yra darbuotojai, vykdantys privačių interesų deklaracijų pildymo ir pateikimo administravimą ir konsultavimą.

Aprašuose taip pat aptarta dovanų politika direkciuose, t.y. numatyta, kad darbuotojai negali priimti dovanų arba paslaugų, jeigu tai gali sukelti interesų konfliktą. Darbuotojai negali priimti dovanų, kai jos teikiamos atsidėkojant už suteiktas paslaugas, kurios yra tiesioginės darbuotojo funkcijos. Aprašuose taip pat numatyta, kad visais atvejais apie dovanojimo faktą turi būti nedelsiant informuojamas tiesioginis vadovas. Nors dovanų politika Direkcijos aprašuose yra aptarta, tačiau šios informacijos neatnaujino: Biržų RPD, Krekenavos RPD, Aukštadvario RPD, Metelių RPD, Kauno marių RPD, Dubysos RPD, Vištyčio RP direkcijos.

Pažymėtina, kad Direkcijų darbuotojai, kuriems įsakymais pavesta Korupcijos prevencijos ir Įstatymo nuostatų įgyvendinimo kontrolės funkcijų vykdymą, atlieka periodinę privačių interesų deklaravimo kontrolę. Minėti darbuotojai vykdo šias funkcijas: padeda direkcijų vadovams užtikrinti Direkcijos korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimą teisės aktu nustatyta tvarka ir padeda kontroliuoti, kaip asmenys, dirbantys valstybės tarnyboje, vykdo Įstatymo nuostatas.

Atlikus viešųjų ir privačių interesų derinimo srityje vertinimą nustatyta, kad Direkcijose yra priimti teisės aktai būtini Įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų įgyvendinimui. Tačiau tik Anykščių, Rambyno RPD, Nemuno kilpų RPD, Sirvėtos RPD, Kamanų VGRD, Viešvilės VGRD ir Dzūkijos NP ir Čepkelių VGR direkcijos atnaujino teisės aktus reglamentuojančius Viešųjų ir privačių interesų sritį. Neatnaujino: Aukštaitijos NP ir Labanoro RPD, Žemaitijos NP, Asvejos RPD, Aukštadvario RPD, Biržų RPD, Dieveniškų IRPD, Dubysos RPD, Kauno marių RPD, Krekenavos RPD, Kurtuvėnų RPD, Metelių RPD, Nemuno deltos RPD, Neries RRPD, Pagramančio RPD, Pajūrio RPD, Panemunių RPD, Rambyno RPD,

Sartų ir Gražutės RPD, Salantų RPD, Sirvėtos RPD, Tytuvėnų RPD, Varnių RPD, Veisiejų RPD, Ventos RPD, Vištyčio RPD, Žagarės RPD, Žuvinto BRD.

Iš to, kas aprašyta galima daryti išvadą, kad Direkcijose korupcijos pasireiškimo tikimybė viešųjų ir privačių interesų derinimo srityje egzistuoja. Nors patvirtinti aprašai detaliam aprašo viešųjų ir privačių interesų derinimo tvarką bei dovanų politiką direkcijose, tačiau teisės aktai neatnaujinti, todėl *tikslinga Direkcijų vadovams siūlyti peržiūrėti teisės aktus bei stiprinti laikymosi kontrolės mechanizmą ir užtikrinti visų aprašuose nustatytų reikalavimų vykdymą.*

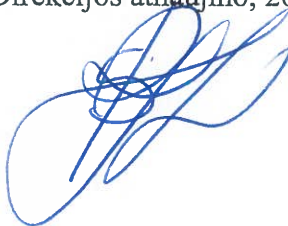
VEIKLOS SRITIES VERTINIMO METU NUSTATYTI KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI

Viešųjų ir privačių interesų derinimo srityje nustatyti rizikos veiksniai:

1. Kuršių Nerijos NP direkcijoje nepatvirtintas darbuotojų viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų laikymosi bei kontrolės vykdymo tvarkos aprašas.

2. Ne visose direkcijose atnaujinti viešųjų ir privačių interesų derinimo srityje teisės aktai bei dovanų teisinis reguliavimas (7 Direkcijos atnaujino, 26 - neatnaujino).

Teisės ir personalo skyriaus vyriausioji specialistė

Renata Sochacka